WIKIPEDIA

Janu valoda

Vikipēdijas lapa

Janu	
Ģeogrāfiskā izplatība	Kalifornija
Ģenētiskā klasifikācija	Hokanu virssaime? **Janu**
Atzari	Jahu dialekts

Janu valodas izplatība līdz 19. gs. vidum (pirms saskares ar eiropiešu izcelsmes kolonizatoriem).

Janu valoda (arī **jananu**) ir izolēta valoda, kurā runāja Kalifornijas indiāņu ciltis jani un jahi.

Valoda izzuda 1916. gadā līdz ar tās pēdējā runātāja Iši nāvi. Iši runāja jahu dialektā, un, atšķirībā no citām izmirušajām Ziemeļamerikas pamatiedzīvotāju valodām, janu valoda ir salīdzinoši labi dokumentēta.

Cilšu nosaukumi *Yana* un *Yahi* abos norādītajos šīs valodas dialektos nozīmē "cilvēks".

Satura rādītājs

Dialekti
Radniecība
Īpatnības
Iši — pēdējais jahs
Literatūra
Ārējās saites

Dialekti

Zināmi četri janu valodas dialekti:

1. Ziemeļu jani
2. Centrālie jani
(a) Dienvidu janu dialekti:

    3. Dienvidu jani
    Jahu valoda/dialekts

Radniecība

Janu valodu kopīgi ar karuku, čimariku, šastu, pomoanu (pomo) un palaihnihanu valodām bieži pieskaita hipotētiskajai hokanu valodu saimei, izdalot tās atsevišķā ziemeļhokanu valodu grupā.

Īpatnības

- polisintētiska valoda
- atšķirīgs vīriešu un sieviešu runas veids

Iši — pēdējais jahs

Pēdējais jahu cilts pārstāvis Iši (ap 1860-1916).

Sērijā "Apvārsnis" latviski izdota Teodoras Krēberes grāmatā "Iši divās pasaulēs" (angļu: *Ishi in Two Worlds*). Tās autore bija izcilā antropologa un Iši drauga Alfrēda Krēbera dzīvesbiedre. Grāmatā aprakstīts gan pēdējā janu/jahu cilts indiāņa dzīvesstāsts, gan visas jahu tautiņas vēsture, tradīcijas un traģiskā bojāeja 19.gs. otrajā pusē.

Literatūra

- Teodora Krēbere. Iši divās pasaulēs. Rīga. Zinātne. (sērija "Apvārsnis"). 1976.
- Deivids Mērdoks. Ziemeļamerikas indiāņi. Rīga. Zvaigzne ABC (sērija "Redzeslokā"). 1997. ISBN 998404206 Nepareizs ISBN

Ārējās saites

- Yana language (http://linguistics.berkely.edu/~survey/languages/yana.php)[novecojusi saite] overview at the Survey of California and Other Indian Languages
- «Yana - California Language Archive» (https://web.archive.org/web/20150617025027/http://www.language-archives.org/language/ynn). Arhivēts no oriģināla (http://www.language-archives.org/language/ynn), laiks: 2015-06-17. Skatīts: 2012-07-30.
- «OLAC resources in and about the Yana language» (https://web.archive.org/web/20150617025027/http://www.language-archives.org/language/ynn). Arhivēts no oriģināla (http://www.language-archives.org/language/ynn), laiks: 2015-06-17. Skatīts: 2012-07-30.
- «Ethnologue report for Yana» (https://web.archive.org/web/20120210212143/http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=ynn). Arhivēts no oriģināla (http://www.ethnologue.com/%5C/show_language.asp?code=ynn), laiks: 2012-02-10. Skatīts: 2012-07-30.

 Šis ar valodniecību saistītais raksts ir nepilnīgs. Jūs varat dot savu ieguldījumu Vikipēdijā, papildinot to (https://lv.wikipedia.org/w/index.php?title=Janu_valoda&action=edit).